

Resensie

***Dolfie Weerwolfie en Dolfie Weerwolfie: Volmaan* (Lapa Uitgewers, 2020) deur Paul van Loon (vertaler: Shawna-Leze Meiring)**

Teneal Apollis

Die boekereeks oor *Dolfie Weerwolfie* deur Paul van Loon dateer uit die laat 1900's en het oor die jare deel geword van vele kinders se grootwordjare. Die boekereeks is so gewild onder lesers dat dit ook in die vorm van film, drie musiekblyspele, 'n digitale toepassing ('app') en rekenaarspeletjies beskikbaar gemaak is (Becker, 2021). Weens die toenemende gewildheid van die boekereeks onder verskeie kultuurgroepe is dit in verskeie tale vertaal – sedert 2020 is dit ook in Standaardafrikaans beskikbaar. Die universele geldigheid van die temas wat Van Loon direk en indirek in hierdie tekste beklemtoon, is wat die gebeure byna geloofwaardig maak, juis weens die toepaslikheid van die temas in verskeie stadiums van 'n kind se lewe. Van Loon se werk is meestal kenmerkend as “griezelverhalen, gekke verhalen en grumorverhalen” (Ooms, 2021). Die inspirasie vir die temas verkry hy veral uit die vreemde, dog humoristiese ervaringe en herinneringe uit sy kinderjare en die alternatiewe of “Ander Werklikheid” waarin hy verdwyn wanneer hy (snags) skryf (Ooms, 2021).

In die eerste van die reeks boeke leer ken lesers vir Dolfie, 'n spesiale en sterk hoofkarakter siende dat hy op die ouderdom van drie deur sy biologiese ouers verwerp is weens hul onvermoë om sy andersheid ('n groot geheim) te aanvaar (135). Hulle word 'n vae herinnering maar hy vergeet nooit van hulle nie, “hy dink altyd aan hulle op sy verjaarsdag” en beskou hulle as “geheimsinnige onbekendes” (8). Die letsels wat hierdie verwerping agterlaat, word sigbaar in die verhaal in die vroeë waarmee hy worstel (“hoekom het hulle hom in die steek gelaat?”, 64) en lei uiteindelik tot 'n identiteitskrisis. Dit is sigbaar in die feit dat hy slegs een maatjie het wat boonop sy stiefbroer is en “nooit na partytjies genooi” word nie (102).

Dit is wanneer hy sy ware identiteit ontdek en meer omtrent sy biologiese familie se unieke lewensgeskiedenis leer, dat die konflik in homself toeneem. Dolfie lei naamlik 'n doodgewone bestaan saam met sy pleegouers en hul seun Timmie totdat die onvoorspelbare gebeur en hy op sy sewende verjaarsdag in 'n wit weerwolfie verander (12-14). Daarna verander hy met elke volmaan, drie nagte per maand, in 'n weerwolfie. Buiten die verwerping deur sy biologiese ouers, is dit een van die aakligste dinge wat nog ooit met hom kon gebeur – soveel so dat hy wil wegliep van die huis weens die vrees dat sy nuwe familie hom ook gaan verwerp.

Belangrike kwessies soos familieverhoudings, omgee en onvoorwaardelike liefde, diversiteit, andersheid, uniekheid en die proses van aanvaarding kom hier onder die loep. Die onmiddellike ondersteuning en aanvaarding deur Dolfie se beste maatjie Timmie en sy pleegouers wat juis uniekheid en diversiteit beklemtoon, lei daartoe dat hy die goeie kan raaksien in hierdie skielike en onverwagse lewensveranderde situasie. Hy ontdek dat sy uniekheid die rede agter sy biologiese ouers se verdwyning is, maar sy ma verseker hom: “Jy’s nog heel normaal. Dis net met volmaan dat jy anders is. My man is dieselfde. Ek hou ook van anders. Ek is lief vir hom. En ek is ook lief vir jou” (132). Sy familie en vriendekring word skielik groter wanneer hy kennis maak met sy oupa in boek een en sy neef Leo in boek twee wat nes hy ook die unieke gawe het om in weerwolwe te verander.

Sy oupa leer hom belangrike lewenslesse in boek een wat hom help met die proses van aanvaarding en aanpassing,

‘Dink jy jy is die enigste een? Niemand is ooit die enigste een wat blind of arm is nie. Niemand is ooit die enigste een wat vet of maer of alleen is of sproete of ’n krom rug het of in ’n rolstoel sit nie. Daar is altyd ander soos jy. Jy is nooit die enigste in jou soort nie.’ (49)

Hierdie wyse woorde van Oupa Weerwolf sluit aan by die deurlopende tema van andersheid, uniekheid en aanvaarding in beide tekste: “Mens moet gelukkig wees waar jy is. Dis ’n gawe. Jy moenie daarvoor bang wees nie. Jy moet leer hoe om dit goed te doen” (boek een, 52).

Die kwessie van boeliery wat die lewe vreeslik onaangenaam kan maak, word belig wanneer die boelies Nico Potgieter en Theo uitgebeeld word. Dolfie en veral Timmie blyk hul teikens te wees by die skool. Na Dolfie uitvind dat hy ’n weerwolf is, ontwikkel hy selfvertroue en besef hy dat hy nie meer bang hoef te wees vir die boelies nie. Vrees is nou iets van die verlede (67). Hy kan nou vir Timmie en homself teen hulle beskerm en begin uiteindelik gemaklik voel in sy wolfsvel: “Dalk is dit glad nie so erg om anders te wees nie” (82).

Populêre karakters soos Nadine (wat saam met hom op boek twee se omslag pronk) en ander skoolkinders raak ook vriende met Dolfie omdat hy ratser en sterker is as voorheen (101 en 139). Die verskuilde intensies van die karakters wat nooit voorheen met Dolfie geassosieer wou word nie, maar nou skielik van Dolfie hou, word hier ontbloot. Dolfie blink ook uit gedurende die sportperiode, iets waarin hy voorheen glad nie goed was nie (95). Die feit dat hy anders is, word dan nou beskou as ’n aanwys in hierdie ruimte. Hier is ’n indirekte waarskuwing teen mense wat jou bevriend vir die verkeerde redes of met verskuilde intensies, wat slegs voordeel uit jou wil put. Die belangrikheid van die identifisering van

vriende wat regtig waarde toevoeg tot jou lewe en identiteitsontwikkeling word dus op 'n implisiete wyse beklemtoon.

Nog 'n belangrike kwessie wat belig word en sigbaar word in die aksies van die boelies, veral dié van Nico Potgieter, is die geneigdheid van mense om kwetsend te wees teenoor ander weens hul eie swakhede of tekortkominge. Dit is byvoorbeeld opvallend in die aksies van die boelie wat eintlik 'n lafaard is en begin huil wanneer Dolfie hom skrikmaak (79-81). Hierdie soort tonele ontleen verder 'n komiese en lawwe toon aan boek een wat weer voorkom in ander situasies, soos waar geskets word hoe Dolfie skrik vir sy eie weerkaatsing in die spieël ("Dolfie het hom nou sowaar gedra soos iemand wat ses is. Nie soos iemand wat sewe is nie", 9) en by die park wanneer Dolfie per ongeluk in die dammetjie beland ("Jy's vrek lomp. Jy moes sien hoe jy gelyk het toe jy teen die skuinste afrol ... hy skud van die lag ... Dolfie begin ook lag", 51). Nog sulke tonele, wat genot sal verskaf aan die kind as teikenleser, kom in boek twee voor.

Nadine, wat nie voorheen in Dolfie se rigting wou kyk nie, maar met sy nuutverworwe selfvertroue hom skielik raaksien, ondergaan in teenstelling met die boelie positiewe karakterontwikkeling, nes Dolfie (103). Hier is suggestie van 'n gemis of leemte wat sy aanvanklik ervaar het en deur middel van haar vriendskap met Dolfie uiteindelik vervul word.

Alhoewel Dolfie se buitengewone eienskappe in vele opsigte 'n aanwins is, staan hy ook uitdagings in die gesig, want hy en sy familie moet sy nuutgevonde identiteit tot elke prys beskerm en geheim hou. In die proses van aanpassing maak Dolfie foute wat lei tot noue ontkomings met die Sentrum vir Seldsame Diere en Mense (SSDM), met mevrou Kruger (116) in boek een en met Jagter Bart (7-10 en 149-150) in boek twee. Hierdie ongewenste gebeurtenisse waar werklikheid en fantasie kruis, aktiveer die galgehumor en gekheid in die tekste en sorg deurlopend vir spanning (veral in boek twee) waar Dolfie hom misgis met die datums en op 'n skoolkamp gaan gedurende volmaan!

Dit is nie verbasend dat dié boekereeks 25 jaar na eerste publikasie steeds gewild is nie. Die spanning en relevansie van die temas in die hedendaagse tyd, sorg vir 'n absoluut boeiende en opwindende leeservaring. In die boekereeks is belangrike lewenswaarhede opgesluit waarvan die jonger geslag kennis moet neem en waarby die ouer geslag kan aanklank vind. Van Loon se boeke is inderdaad "voor kinderen van 7 tot 99 jaar" (Ooms, 2021).

Wat die vertaling betref, bring Meiring, wat bietjie meer as drie jaar by Lapa werksaam is in die redaksie en uitgee van kinder- en jeugboeke, die oorspronklike temas en lewenswaarhede helder na vore in die Afrikaanse vertalings. Hierdie vertalings verteenwoordig 'n hegte aansluiting by die oorspronklike Nederlandse tekste deurdat die Europese kultuur, die galgehumor en die komiese wat in Van

Loon se vertelling en illustrasies deurskemer, konsekwent oorgedra word in die Afrikaanse tekste en gevolglik die outentiekheid van die teks vir jong lesers sal versterk.

Universiteit van Wes-Kaapland

Bronnelys

- Becker, S.** 2021. Na 25 jaar is Dolfje Weerwolfje nog altijd een kinderfavoriet. *Trouw*. <https://www.trouw.nl/cultuur-media/na-25-jaar-is-dolfje-weerwolfje-nog-altijd-een-kinderfavoriet~b7ccc2ba/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>. (Datum van gebruik: 20 Mei 2021).
- Ooms, M.** 2021. Paul van Loon: Meester van de grumor. <https://www.kinderboeken.nl/inspiratie/kinderboeken-tips-op-maat/>. (Datum van gebruik: 16 Mei 2021).